

พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

Administrative Behaviors of School Administrators Correlated with the Operation of
Student – Care Management System of Schools under The Secondary Educational
Service Area Office 11

เดชศรี สุวิรัตน์¹, นัจจรี เจริญสุข² และ สาทพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์³

Dachsri Suwirat¹, Natcharee Chareonsuk² and Sathaporn Sungkhaosutthirak³

Received : 27 มี.ค. 2563

Revised : 15 มิ.ย. 2563

Accepted : 16 มิ.ย. 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 2) ศึกษาการดำเนินงานระบบงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 และ 3) ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 11 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 11 จำนวน 341 คน ดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน และด้านการดำเนินงาน ตามลำดับ 3) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 11 อยู่ในระดับสูง ($r = .71$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : พฤติกรรมการบริหาร, ผู้บริหารสถานศึกษา, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

อีเมล: dachsri.suwirat@gmail.com

² ผศ.ดร.อาจารย์ประจำวิชาสาขาวิชาภาวะผู้นำการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³ ดร.อาจารย์ประจำวิชาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

¹ Master Student, Program in Educational Administration, Suratthani Rajabhat University, Email: dachsri.suwirat@gmail.com

² Assistant Professor, Ph.D., Lecturer in Educational Management Leadership, Suratthani Rajabhat University

³ Ph.D., Lecturer in Educational Administration, Suratthani Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the administrative behaviors of school administrators under The Secondary Educational Service Area Office 11; 2) to study the operation of Student-Care Management System of schools under The Secondary Educational Service Area Office 11, and 3) to study the administrative behaviors of school administrators correlated with the operation of Student-Care Management System of schools under The Secondary Educational Service Area Office 11. The sample were 341 teachers, selected by simple random sampling using lottery method, of schools under The Secondary Educational Service Area Office 11. The research instrument was the 5-point Likert rating scale questionnaire. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and Pearson product moment correlation coefficient.

The research results were as follows 1) The administrative behaviors of the school administrators was at a high level in overall and each aspect, ranked in descending order: leadership, personality, communication, motivation, and decision making, respectively 2) The operation of Student-Care Management System of the schools was at a high level in overall and each aspect, ranked in descending order: supervision and monitoring, evaluation, planning, and operation, respectively and 3) The administrative behaviors of the school administrators showed a strong correlation with the operation of Student-Care Management System of the schools ($r = .71$) at a significance level of .01.

Keywords : Administrative behavior, School administrator, Student support system

บทนำ

ท่ามกลางสภาพสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการองค์กรต่าง ๆ จะต้องตามปรับเปลี่ยนให้ทัน มิเช่นนั้นอาจประสบความล้มเหลวในการบริหารองค์กรนั้น ๆ เนื่องจากความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของการบริหารของผู้บริหาร องค์กรทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือเอกชน ต่างต้องการที่จะให้องค์กรของตนมีผู้บริหารมืออาชีพมาบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารนับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษา คำว่า “ผู้บริหาร” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของภาครัฐและเอกชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ตามนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งสิ่งที้นักบริหารการศึกษา และบุคคลทั่วไปมีความคาดหวังต่อการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คือการเป็น “ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ” การศึกษาไทยในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น “ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ” ที่มีความรู้และประสบการณ์สมกับที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ที่นอกจากจะบริหารบุคลากรครูผู้สอนแล้ว ผู้บริหารมืออาชีพ กล่าวคือ ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องมีความรู้ความสามารถ มีพฤติกรรมการบริหารทั้งด้านการมีภาวะผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านบุคลิกภาพ (สมนึก อินทรเทพ, 2558 : 87) ความสามารถที่จะประสานการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการระดมความสามารถและทรัพยากร เพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตลอดจนจัดให้มีกระบวนการประกันคุณภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายการศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ มีความสามารถ และมีคุณธรรมในการบริหารงานจึงจะสามารถเป็นผู้นำการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหลักที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษา ในการเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน มีการวางแผนนโยบาย และยุทธศาสตร์อย่างชัดเจนสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ เป็นผู้แนะนำให้คำปรึกษา สร้างความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาจึงเน้นการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ มีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม (นิรมล มากภักดิ์, 2558 : 88) มีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม การระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ การตั้งครรภ์ไม่พร้อม การออกกลางคัน ปัญหาอาชญากรรมและความรุนแรง ปัญหาการแข่งขันในทุกรูปแบบก่อให้เกิดความทุกข์ความเครียดความวิตกกังวลซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของทุกคนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤติทางสังคม พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีภาวะผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านบุคลิกภาพ ซึ่งพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จะเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพขององค์กรได้เช่นกัน

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรเห็นความสำคัญต่อทุกองค์ประกอบ และแสดงออกถึงภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาหรือทีมงาน มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินงานร่วมกัน เป็นที่ปรึกษา คอยแนะนำ ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน มีความสามารถในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และมีบุคลิกภาพที่แสดงออกถึงความเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สามารถบริหารงานและพัฒนาศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้ พฤติกรรมการบริหารแต่ละด้านจะชี้ถึงพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้บรรลุ ประสิทธิภาพสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้ เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างสูงสุด งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการวางรากฐานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยกำหนดให้สถานศึกษา ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนานักเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง จึงมีการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา เมื่อนักเรียนก้าวเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีภาวะทางอารมณ์แปรปรวนสูง ภาวะทางอารมณ์ไม่สมบูรณ์ มีความสับสนกับบทบาทของตนเองในสังคม ขาดทักษะและประสบการณ์ในการเผชิญกับปัญหา รู้สึกสับสนในการปฏิบัติตน การวางตัวต่อเพื่อนและผู้อื่น จึงมีพฤติกรรมแสดงออกที่ไม่เหมาะสม เช่น แต่งกายผิดระเบียบ ไม่มีสัมมาคารวะ พูดจาไม่สุภาพ ได้เถียงเสียงดัง ก้าวร้าวกระด้างกระเดื่อง เกือบตัว เหม่อลอย เชื่องซึม (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2544 : 4-5) จากรายงานของกรมสุขภาพจิตพบว่า ปัญหาของเยาวชนที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาร้อยละ 30 ของนักเรียนมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิตที่แสดงออกมาในลักษณะต่างๆ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน โดยเน้นกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ปัญหาและการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยผ่านกระบวนการศึกษา เพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และมีการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะบ่มเพาะเยาวชนให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงถือเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนา

สถานศึกษาโดยอาศัยเทคนิค วิธีการต่าง ๆ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในด้านการมีภาวะผู้นำ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านบุคลิกภาพและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ นำพาให้ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันส่งเสริมพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สถานศึกษาในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 มีภารกิจหลักและความรับผิดชอบในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดชุมพร จากข้อมูลการรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 พ.ศ. 2557 ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน ครู ผู้ปกครองบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอบรมดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติดของนักเรียนเพิ่มมากขึ้นในสถานศึกษา ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เสี่ยงที่มีปัญหายากต่อการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนจากสภาพปัญหาเหล่านี้ ชี้ให้เห็นว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาและแก้ปัญหาดังกล่าวให้ดียิ่งขึ้นจึงต้องมีการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาจึงเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน มีการประสานความร่วมมือกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (เกษราภรณ์ กลีบ, 2556 : 2) จากปัญหาดังกล่าวพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงมีความสำคัญกับความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อแสดงถึงศักยภาพในการทำงานที่มีคุณภาพมีมาตรฐาน นำไปสู่การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 11

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสังเคราะห์จากทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของ Likert (1967 : 44), Barnard (1969:38) , สุดา หมั่นจง (2554 : 64) , ยุทธพงษ์ กิ่งวิจิต (2555 : 42), ศิริรัตน์ สุวรรณระ (2555 : 38), สุธน พรหมพฤกษ์ (2555 : 51) , สุนันทา พ่วงทอง (2555 : 47) และ สมนึก อินทรเทพ (2558 : 31) ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมีภาวะผู้นำ 2) ด้านการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการสร้างแรงจูงใจ 5) ด้านบุคลิกภาพ และได้สังเคราะห์ตามแนวคิดของพิชญ์มณฑน์ ลีกำเนิดไทย (2544 : 56),กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544 : 87), หัสพงศ์ งานดี (2551 : 31), ไพฑูรย์ ศรีระสุทธิ (2555 : 28), สมาลี ทองงาม (2556 : 52), เกษราภรณ์ กลีบ (2556 : 66) และ ยุวดี ปันงา (2556 : 58) ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมการ 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม 4) ด้านการประเมินผล ผู้วิจัยจึงได้แสดงรายละเอียดกรอบแนวคิด ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 1) ด้านการมีภาวะผู้นำ 2) ด้านการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการสร้างแรงจูงใจ 5) ด้านบุคลิกภาพ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 1) ด้านการเตรียมการ 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม 4) ด้านการประเมินผล

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

สมมติฐาน

พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศึกษา เขต 11

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,865 คน จากทั้งหมด 66 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Kerjcie & Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน พิสนุ พองศรี, 2551 : 109) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามนั้นกับประเด็นหลักของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 เป็นไปตามวิธีการของ Rovinelli and Hambleton นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (พิสนุ พองศรี, 2552 : 2552 : 140) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 โดยแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.99 และแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.97 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นที่เหมาะสมแก่การนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมีภาวะผู้นำ 2) ด้านการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการสร้างแรงจูงใจ 5) ด้านบุคลิกภาพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษา	มีระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษา	มีระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติมาก
ระดับ 3 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษา	มีระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษา	มีระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษา	มีระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม 4) ด้านการประเมินผล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษา	มีระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษา	มีระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาก
ระดับ 3 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษา	มีระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษา	มีระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษา	มีระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยให้ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

3.3 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง จำนวน 341 ฉบับ

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องตามแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ผ่องศรี วาณิชคุวานนท์, 2546 : 26) และแปลผลโดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

4.50– 5.00 หมายความว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายความว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก

2.50– 3.49 หมายความว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายความว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายความว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 84) โดยใช้ค่าการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61 – 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 – 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 – 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.01 – 0.20 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สรุปผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สรุปผลได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมีภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีภาวะผู้นำ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมาย จุดประสงค์เป็นอุดมการณ์ชัดเจนในการดำเนินงาน ให้ประสบผลสำเร็จ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี มีความเข้มแข็ง กระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ นำเลื่อมใสศรัทธา และประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีองค์ความรู้ มีวิธีการกระบวนการทำงาน เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ในการบริหารงาน

1.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และการประมวลผลของสถานศึกษาอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความมั่นใจในการติดต่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจสู่เป้าหมายที่ชัดเจน ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการนำเสนอและสื่อสารมีระบบปฏิบัติงาน การรายงานผลที่รวดเร็ว ถูกต้อง และตรวจสอบได้

1.3 ด้านการตัดสินใจ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความกล้า ชัดเจน ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว มีความละเอียดรอบคอบ และเด็ดขาดในการทำงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีขั้นตอน วิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อการตัดสินใจแก้ไขปัญหา

อย่างมีเหตุผล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีข้อมูลครบถ้วน รอบด้าน ในการตัดสินใจในการสั่งการ และแก้ไขป้องกันปัญหา

1.4 ด้านการสร้างแรงจูงใจ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยากเข้ามามีส่วนร่วม ในสถานศึกษา รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ความสำคัญของครูที่มีส่วนทำให้การทำงาน มีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงานต่อครู

1.5 ด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความแข็งแรง แต่งตัวเรียบร้อย สะอาดสวยงามเหมาะสมกับสถานการณ์ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีจิตวิทยาในการพูดจา ชมเชย โนมน้าว และจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตามความคิด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพเป็นที่ยำเกรง มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. ด้านการมีภาวะผู้นำ	4.06	.51	มาก
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.93	.52	มาก
3. ด้านการตัดสินใจ	3.86	.49	มาก
4. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	3.93	.33	มาก
5. ด้านบุคลิกภาพ	3.94	.32	มาก
รวม	3.94	.43	มาก

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน และด้านการดำเนินงาน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนปฏิบัติการ แผนกลยุทธ์ ชัดเจนในการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ด้านการดำเนินงาน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษารวบรวมข้อมูลจัดทำคู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

2.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แนะ นิเทศ ที่เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ มาถ่ายทอดหลังนิเทศให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำข้อมูล สรุปผล การนิเทศ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างเป็นระบบ

2.4 ด้านการประเมินผล การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินมาวางแผน กำหนดวิธีการป้องกันและแก้ไขปรับปรุง พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ตามแผนที่กำหนด และรายงานผลข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา มีระบบจัดเก็บข้อมูล รายงาน ผลการประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ด้านการวางแผน	3.94	.32	มาก
2. ด้านการดำเนินงาน	3.67	.20	มาก
3. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม	4.01	.16	มาก
4. ด้านการประเมินผล	3.99	.22	มาก
รวม	3.90	.23	มาก

3. ผลการศึกษาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .51** - .71** และพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 อยู่ในระดับสูง ($r = .71^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญตามสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญตามสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการมีภาวะผู้นำ (X_1) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X_2) ด้านการตัดสินใจ (X_3) ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X_4) และด้านบุคลิกภาพ (X_5) มีค่า $r = .70, .61, .66, .62$ และ $.71$ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 รายด้าน พบว่าพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญตามสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน (Y_1) ด้านการดำเนินการ (Y_2) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม (Y_3) และด้านการประเมินผล (Y_4) มีค่า $r = .67, .64, .74$ และ $.70$ ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงตามตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

พฤติกรรมกรรมการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y)				รวม
	ด้านการ วางแผน (Y ₁)	ด้านการ ดำเนินการ (Y ₂)	ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม (Y ₃)	ด้านการ ประเมินผล (Y ₄)	
1.ด้านการมีภาวะผู้นำ (X ₁)	.64**	.60**	.68**	.69**	.70**
2.ด้านการติดต่อสื่อสาร (X ₂)	.59**	.51**	.60**	.64**	.61**
3.ด้านการตัดสินใจ (X ₃)	.61**	.66**	.67**	.60**	.66**
4.ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X ₄)	.57**	.63**	.61**	.58**	.62**
5.ด้านบุคลิกภาพ (X ₅)	.68**	.65**	.70**	.68**	.71**
รวม (X)	.67**	.64**	.74**	.70**	.71**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการตัดสินใจ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมในภาวะผู้นำในการบริหารด้านบุคลิกภาพที่แสดงออกให้เห็นเป็นสิ่งสำคัญต่อการบริหารและสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพด้วยความเต็มใจเต็มกำลังเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสันทนี บุญถนอม (2554 : 98) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการศึกษา พบว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการควบคุมบังคับบัญชา ด้านการเป็นผู้นำ และด้านการจูงใจ ตามลำดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีภาวะผู้นำ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารสถานศึกษา มีเป้าหมาย จุดประสงค์เป็นอุดมการณ์ชัดเจนในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี มีความเข้มแข็ง กระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ นำเลื่อมใสศรัทธา และประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงาน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีองค์ความรู้ มีวิธีการกระบวนการทำงาน เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ภาวะผู้นำและบุคลิกภาพมีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากพฤติกรรมด้านการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความชัดเจน โดดเด่นในการดำเนินงานมีความต่อเนื่อง ทำให้ผู้ร่วมงานมีความมั่นใจได้ใช้ศักยภาพในการทำงานได้เต็มที่ ปรับรูปแบบวิธีการใหม่ ๆ

อยู่เสมอต่อการทำงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชิสา เพตาเสน (2557 : 190) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 การวิจัย ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดยด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม ตามลำดับ

1.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และการประมวลผลของสถานศึกษาอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความมั่นใจในการติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจสู่เป้าหมายที่ชัดเจน ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการนำเสนอและสื่อสารมีระบบปฏิบัติงานการรายงานผลที่รวดเร็ว ถูกต้อง และตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากพฤติกรรมด้านการติดต่อสื่อสารที่มีฐานข้อมูลที่เป็นระบบเป็นขั้นตอน ทำให้กระบวนการทำงานปฏิบัติตามได้ถูกต้องมีสื่อและเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการทำงานได้ถูกต้องรวดเร็วในการประมวลผลของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธพงษ์ กิ่งวิชิต (2555 : 122) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทุกด้าน พบว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

1.3 ด้านด้านการตัดสินใจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความกล้า ชัดเจน ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว มีความละเอียดรอบคอบ และเด็ดขาดในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีขั้นตอน วิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อการตัดสินใจแก้ไขปัญหามีเหตุผล ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีข้อมูลครบถ้วน รอบด้านในการตัดสินใจในการสั่งการและแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากพฤติกรรมด้านการตัดสินใจของผู้บริหารที่มีความกล้า ชัดเจน เด็ดขาด สามารถแก้ไขปัญหาให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจ งานไม่หยุดชะงัก มีระบบมีความคล่องตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ สุวรรณระ (2555 : 114) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเทศบาลที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบว่าความคิดเห็นของครูเทศบาลที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านภาวะการเป็นผู้นำ ด้านแรงจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเทศบาลที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน พบว่าครูเทศบาลมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน ครูเทศบาลที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

1.4 ด้านการสร้างแรงจูงใจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยากเข้ามามีส่วนร่วมในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ความสำคัญของครูที่มีส่วนทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรม อบรม ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงานต่อครู มีค่าเฉลี่ยผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากพฤติกรรมด้านการสร้างแรงจูงใจให้ครูได้ทำงานเต็มกำลัง เต็มความสามารถอยากเข้ามามีส่วนร่วมระดมความคิด วางแผนแก้ไขปัญหา

และมีความสัมพันธ์อันดีในการปฏิบัติงานมีขวัญกำลังใจที่ดีในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสันทนี บุญนอม (2554 : 110) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับขวัญในการปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการศึกษา พบว่าพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการควบคุมบังคับบัญชา ด้านการเป็นผู้นำ และด้านการจูงใจ ตามลำดับ

1.5 ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารสถานศึกษามีความแข็งแรง แต่งตัวเรียบร้อย สะอาดสวยงามเหมาะสมกับสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีจิตวิทยาในการพูดจา ชมเชย โน้มน้าว และจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตามความคิด ส่วน ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพเป็นที่ยอมรับ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากพฤติกรรมด้านการบุคลิกภาพของผู้บริหารที่มีความโดดเด่นเป็นภาพลักษณ์ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานการพูดจาการแต่งตัวและความเข้มแข็งเป็นบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อครูในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิณฑิร วงศ์รัตนโชติกุล (2556 : 150) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ตามความคิดเห็นของครูในอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการศึกษาค้นพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ตามความคิดเห็นของครูอำเภอเกาะสมุย คือ ด้านเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหารงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่าโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ มีการส่งเสริมให้ครูนำเป้าหมายบรรลุวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษาไปปฏิบัติมากที่สุด ด้านบุคลิกภาพ มีความเชื่อมั่นในตนเองในการตัดสินใจมากที่สุด ด้านความสามารถในการบริหารงาน การสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์มากที่สุด และด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน และมีความโปร่งใสในการปฏิบัติมากที่สุด

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากไปน้อย ดังนี้ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน และด้านการดำเนินงาน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากสภาพปัจจุบันที่ผู้บริหารสถานให้ความสำคัญต่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาส่งเสริมและป้องกันปัญหา นักเรียนให้ความสำคัญต่อการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการประเมินผล ในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของฤทัยทิพย์ พัดทอง (2556 : 140) ได้ศึกษาการบริหารระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองครักษ์ จังหวัดนครนายก ผลการศึกษา พบว่าการบริหารงานระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองครักษ์ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล ด้านการเตรียมการ และวางแผน และด้านการปฏิบัติงานตามแผน ตามลำดับ วิธีการบริหารระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองครักษ์ ในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการและการวางแผน คือ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติงานตามแผน คือ มีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม คือ การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมและนำมาเผยแพร่ หรือการมอบเกียรติบัตรหน้าที่ดีเด่น ด้านการประเมินผล คือ มีการจัดนิเทศการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูแต่ละคน รวมทั้งการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์และการทำงานประจำปี

จากที่กล่าวมาข้างต้นน่าจะมียุทธศาสตร์ที่ทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนปฏิบัติการ แผนกลยุทธ์ ชัดเจนในการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา

ได้มีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจก่อนการปฏิบัติงาน ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนนำข้อมูลมาพัฒนาการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจพร สมุทรเศรษฐ (2555 : 116) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ โดยแต่ละรอบ ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติการสังเกต การสะท้อนผล ในวงรอบที่ 1 พบว่าด้านการป้องกันและแก้ไขนักเรียน โดยภาพรวมสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างน่าพอใจ

2.2 ด้านการดำเนินงาน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษารวบรวมข้อมูลจัดทำคู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินงานตามแนวทางที่มีการวางแผนไว้ มีขั้นตอนที่ชัดเจน ปฏิบัติได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมาลี ทองงาม (2556 : 132) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดโคกนอน มีการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการมีส่วนร่วมจากคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แนะ นิเทศ ที่เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ มาถ่ายทอดหลังนิเทศให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลสรุปผล การนิเทศ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้นิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทัยทิพย์ พัดทอง (2556 : 141) ได้ศึกษาการบริหารระบบการช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองครักษ์ จังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่า การบริหารระบบการช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองครักษ์ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล

2.4 ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินมาวางแผน กำหนดวิธีการป้องกันและแก้ไขปรับปรุงพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแผนที่กำหนดและรายงานผลข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันเสมอ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีระบบจัดเก็บข้อมูล รายงานผลการประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงาน ให้มีคุณภาพมีรายงานข้อมูลสารสนเทศที่ตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทัยทิพย์ พัดทอง (2556 : 100) ได้ศึกษาการบริหารระบบช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองครักษ์ จังหวัดนครนายก ผลการศึกษา พบว่าการบริหารระบบช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองครักษ์ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล ด้านการเตรียมการและวางแผน และด้านการปฏิบัติงานตามแผน ตามลำดับ วิธีการบริหารระบบช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองครักษ์ในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการและการวางแผน คือ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานตามแผน คือ มีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม คือ การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมและนำมาเผยแพร่ หรือการมอบเกียรติบัตรหน้าที่ดีเด่น

ด้านการประเมินผล คือ มีการจัดนิเทศการการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูแต่ละคน รวมทั้งการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ และการทำงานประจำปี

3. ผลการศึกษาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีค่าความสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .51** - .71** และพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 อยู่ในระดับสูง ($r = .71^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญตามสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญตามสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการมีภาวะผู้นำ (X_1) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X_2) ด้านการตัดสินใจ (X_3) ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X_4) และด้านบุคลิกภาพ (X_5) มีค่า $r = .70, .61, .66, .62$ และ $.71$ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษากับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 รายด้าน พบว่าการบริหารงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษากับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญตามสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน (Y_1) ด้านการดำเนินการ (Y_2) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม (Y_3) และด้านการประเมินผล (Y_4) มีค่า $r = .67, .64, .74$ และ $.70$ ตามลำดับ

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารที่เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพนักเรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนในการวางแผน การดำเนินงาน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และการประเมินผลโดยที่พฤติกรรมด้านการมีภาวะผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก อินทรเทพ (2558 : 125) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการปฏิบัติภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเช่นกัน ในส่วนของพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับสูง และพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการตัดสินใจส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับต่ำที่สุด หรือเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดที่มีความสำคัญในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการและการดำเนินงานให้มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ควรส่งเสริมให้มีประชุม การอบรม จัดสัมมนาเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีระบบจัดเก็บข้อมูล รายงานผลในด้านตัดสินใจและการสร้างแรงจูงใจ

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ควรส่งเสริมให้มีการอบรม ให้ความรู้ ประชุมสัมมนา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการและการดำเนินงานให้มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนวิธีการกระบวนการทำงาน เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ของพฤติกรรม การบริหารผู้บริหารสถานศึกษาให้มีข้อมูลครบถ้วน รอบด้านในการตัดสินใจในการสั่งการและแก้ไขปัญหา
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงานต่อครูมีพฤติกรรม การบริหาร ด้านการสร้างแรงจูงใจ
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือให้อยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ที่มีผลต่อสถานศึกษาในการดำเนินงานบริหารงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
- 2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จะได้ทราบข้อมูลพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544). *สุขภาพจิตไทย พ.ศ.2543-2544*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- เกษราภรณ์ กลับ. (2556). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชีสา เพตาเสน. (2557). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิรมล มากภักดี. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เบญจพร สมุทรเศรษฐ. (2555). *การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จังหวัดสุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปิติพร วงศ์รัตนโชติกุล. (2556). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงตามความคิดเห็น ของครูในอำเภอเกาะสมุยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ฤทัยทิพย์ พัดทอง. (2556). *การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ผ่องศรี วาณิชยศุภวงศ์. (2546). *เอกสารคำสอนระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พิชญ์มณฑน์ ลีกำเนิดไทย. (2544). *การควบคุมตนเองและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2552). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย: การสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม* (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- ไพฑูริย์ ศรีวะสุทธิ์. (2555). *การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอท่าชะ*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ยุทธพงษ์ กิ่งวิชิต. (2555). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ยุวดี ปันงา. (2556). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอนุบาลวัดไชยชุมพล*
ชนะสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ สุวรรณระ. (2555). *กลยุทธ์นักบริหาร. สมุทรปราการ: มายเบสท์บุ๊คส์.*
- สมนึก อินทรเทพ. (2558). *การศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สันติย์ บุญถนอม. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับขวัญในการปฏิบัติงานของครู*
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันทา พ่วงทอง. (2555). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในนครนະของครู สังกัดองค์กรปกครอง*
ส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- สุมาลี ทองงาม. (2556). *การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดโคบอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ*
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดา หมิ่นจง. (2554). *คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเบตง*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุธน พรหมพุกข. (2555). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่*
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- หัสพงศ์ งานดี. (2551). *การศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*
ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale, Reading in Attitude Theory and Measurement*.
New York: Wiley & Son.